Súd:	Krajský súd Bratislava
Spisová značka:	7Co/663/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1113218680
Dátum vydania rozhodnutia:	16. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI:	ECLI:SK:KSBA:2018:1113218680.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členov senátu JUDr. Mariany Harvancovej a Mgr. Adely Unčovskej, v právnej veci žalobkyne: A.. F. H., nar. XX.X.XXXX, L. K. XX, Z., zastúpenej JUDr. Ing. Branislavom Pechom, PhD., so sídlom Piaristická 2, 949 01 Nitra, proti žalovanej: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie č. 13, Bratislava, o náhradu škody vo výške 33 579,83 eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 200 000 eur, na odvolanie žalobkyne a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 30.3.2015, č.k. 5C/112/2013-187, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 5.8.2015 č.k. 5C/112/2013-246 a opravným uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 16.9.2015 č.k. 5C/112/2013-255, jednomyseľne takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v prisudzujúcom výroku v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni náhradu škody vo výške 1 991,64 eur, potvrdzuje.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v prisudzujúcom výroku v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni úroky z omeškania mení tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni úroky z omeškania vo výške 8,5% ročne zo sumy 1 991,64 eur od 28.5.2013 do zaplatenia, a to v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

III. Vo zvyšku sa rozsudok súdu prvej inštancie v prisudzujúcom výroku mení tak, že sa žaloba zamieta.

IV. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti zamietajúceho výroku, t.j. v časti nepriznania nároku na náhradu ušlého zisku v sume 25 021,64 eur a v časti nepriznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 180 000 eur, potvrdzuje.

V. Žalovanej sa proti žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 99,984 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozhodnutím v spojení s opravnými uzneseniami súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu škody vo výške 1 991,64 eur spolu s 9,25 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1 991,64 eur od 28.5.2013 do zaplatenia a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 000 eur (výrok I), vo zvyšku žalobu žalobkyne zamietol (výrok II), s tým, že o trovách konania rozhodne v lehote 30 dní po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok III).

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 1 ods. 1,2, § 4, § 5, § 6, § 17 ods. 3, § 18 ods. 1,2, § 20, § 21, § 22 ods. 1,2,3 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), § 27 ods. 1,2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len

„zákon č. 514/2003 Z.z.“), § 11, § 420, § 442 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), čl. 1, čl. 17 ods. 1, čl. 46 ods. 3 zákona č. 460/1992 Z.z. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) a vecne tým, že mal za preukázané, že proti žalobkyni bolo uznesením zo dňa 2.12.2002 Krajského úradu justičnej polície, Č.: F.-XX/OVEK-XX- P. (ďalej len "uznesenie o vznesení obvinenia") vznesené obvinenie zo spáchania trestného činu legalizácie príjmov z trestnej činnosti spolupáchateľstvom, podvodu, pomoci pri legalizácii príjmu z trestnej činnosti a prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody. Proti uzneseniu podala žalobkyňa dňa 4.12.2002 sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava zo dňa 22.1.2003, č.k. 22Kv 38/02 zamietnutá. Okresná prokuratúra Komárno uznesením zo dňa 14.12.2011 č.k. Pv 1453/06-218 trestné stíhanie vedené proti žalobkyni zastavila. Súd prvej inštancie tak mal za to, že v príčinnej súvislosti s uznesením o vznesení obvinenia bola žalobkyni spôsobená škoda titulom náhrady trov obhajoby, o ktoré sa žalobkyni zmenšil jej majetok v súvislosti s vedením nezákonného trestného stíhania voči jej osobe. Vychádzajúc z výpovede žalobkyne ako aj z obsahu vyšetrovacieho spisu, z ktorého vyplynulo, že voči žalobkyni iné trestné konanie vedené nikdy nebolo a že v predmetnom trestnom konaní ju ako obhajca zastupoval E.. P., priznal súd prvej inštancie žalobkyni náhradu škody vo výške 1 991,64 eur (t.j. sumu ktorú právnemu zástupcovi zaplatila), o ktorú sa preukázateľne zmenšil jej majetok. Vo zvyšnej časti nárok na náhradu trov obhajoby (t.j. v sume 6 566,55 eur) ako nedôvodný zamietol, nakoľko z tvrdení žalobkyne vyplynulo, že uvedenú sumu advokátovi neuhradila, preto fakticky nedošlo k zmenšeniu jej majetku. Ako dôvodné vyhodnotil súd prvej inštancie aj priznanie úrokov z omeškania zo sumy 1 991,64 eur vo výške 9,25% ročne od 28.5.2013 do zaplatenia a vo zvyšku nárok žalobkyne na zaplatenie úrokov z omeškania od 28.11.2012 do 27.5.2013, zamietol.

3. Pri posudzovaní dôvodnosti nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie prihliadol na to, že trestné stíhanie predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva i ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život, spoločenské postavenie a životný osud. V prejednávanej veci mal za nepochybné, že trestné stíhanie, ktoré bolo realizované v rozpore so zákonom, resp. ústavným poriadkom, bolo spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv. Vychádzajúc z výkladu zákona č. 58/1969 Zb. v súlade s Ústavou SR prijal súd prvej inštancie záver, že pod pojmom náhrada škody treba rozumieť aj škodu vo forme nemajetkovej ujmy, nakoľko nepripustením možnosti odškodnenia nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla nezákonným rozhodnutím orgánu štátu podľa zákona č. 58/1969 Zb., pred účinnosťou zákona č. 514/2003 Z.z., by boli tieto osoby znevýhodnené a nedošlo by u nich k odškodneniu nemajetkovej ujmy, ktorá im preukázateľne vznikla (denegatio justitie). Uvedený záver súd prvej inštancie zaujal aj z dôvodu, že inú formu nápravy a odškodnenia nemajetkovej ujmy v takomto prípade osobe nepriznáva ani aplikácia ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka ani aplikácia § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené mal za to, že je daný právny nárok aj na náhradu nemajetkovej ujmy. Pri rozhodovaní vo veci prihliadol na to, v čase pred vznesením obvinenia bola žalobkyňa bezúhonnou občiankou, podnikateľkou v oblasti poskytovania služieb vedením účtovníctva, mala v tom čase šesť ročné dieťa o ktoré sa sama starala, nebola nikdy trestaná a bola politicky činná ako predsedníčka Strany podnikateľov a živnostníkov v X.. Prihliadol aj na negatívne prežívanie trestného stíhania žalobkyne tak v súvislosti s jej prácou ako aj v jej súkromnom živote, pričom dôsledky trestného stíhania pretrvávali aj ku dňu rozhodnutia súdu vo veci. Vzhľadom k uvedenému mal súd prvej inštancie za to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným uznesením o vznesení obvinenia. Majúc za to, že žalobkyňa v konaní uniesla dôkazné bremeno a preukázala v konaní taký zásah do jej osobnostných práv, ktorý mal dôsledok v znížení jej dôstojnosti, resp. vážnosti v spoločnosti vzniknutý v dôsledku nezákonného rozhodnutia, vychádzajúc z ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., priznal žalobkyni nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 000 eur a vo zvyšku žalobu v časti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (180 000 eur) ako neprimeranú a nedôvodnú, zamietol.

4. Vo vzťahu k nároku žalobkyne na náhradu majetkovej škody - ušlého zisku vo výške 25 021,64 eur (i keď súd prvej inštancie v odôvodnení nesprávne uviedol sumu 33 579,83 eur), sa súd prvej inštancie stotožnil s obranou žalovanej, že v danom prípade žalobkyňa nepreukázala príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, ako jeden z nevyhnutných predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody. Mal za to, že žalobkyňa neuniesla v konaní dôkazné bremeno preukazujúce, že dôvodom straty klientov bolo trestné stíhanie, nepredložila žiadnu dohodu s označenými osobami o poskytovaní služieb v oblasti účtovníctva, z ktorej by vyplývalo, že by mohla dôvodne očakávať, že v predmetnom období by označeným osobám poskytovala účtovnícke služby a dosiahla označený zisk,

ani to akú výšku odmeny a za aké obdobie od nich inkasovala, nakoľko ušlý zisk predstavuje stratu očakávaného výnosu. Pri rozhodovaní o uplatnenom nároku prihliadol aj na to, že žalobkyňa nebola vo výkone väzby, a tak samotné začatie a vedenie trestného stíhania nebolo prekážkou pre výkon jej podnikateľskej činnosti. Vychádzajúc z uvedeného, preto súd prvej inštancie žalobu žalobkyne v časti nároku na náhradu majetkovej škody (ušlého zisku), ako nedôvodnú, zamietol.

5. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 151 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“), s tým, že o nich rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v prisudzujúcom výroku (ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanej zaplatiť žalobkyni náhradu škody vo výške 1 991,64 eur spolu s 9,25 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1 991,64 eur od 28.5.2013 do zaplatenia a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 000 eur) podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná, z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a), d) a f) O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., nakoľko rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a žalovanej sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Žalovaná namietala nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie. Uviedla, že súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal v odôvodnení rozsudku s judikatúrou svedčiacou v jej prospech, preto v tejto časti považovala napadnutý rozsudok za nedostatočne odôvodnený a nepreskúmateľný, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p..

7. Vo vzťahu k priznanému nároku na náhradu trov obhajoby namietala, že v priebehu prvoinštančného konania nedošlo zo strany žalobkyne k spoľahlivému odstráneniu pochybností o skutočnej úhrade trov obhajoby v trestnom konaní sp. zn. 3Nt 213/2002 vo výške 1 991,64 eur, nakoľko predložená fotokópia faktúry č. 188/2010 zo dňa 30.12.2010 nepredstavuje relevantný dôkaz o reálnej úhrade trov obhajoby žalobkyňou, ale výlučne nárok advokáta E.. P. na zaplatenie vyfakturovanej sumy voči žalobkyni. Z predmetnej faktúry č. 188/2010 nie je zrejmé, ktorej trestnej veci sa týka a navyše žalobkyňa v konaní nepredložila príjmové doklady a ani potvrdenie o zaúčtovaní pokladničného dokladu v peňažnom denníku v pokladničnej knihe právneho zástupcu E.. P.. V konaní o náhradu škody pritom nestačí len pravdepodobnostný záver o splnení zákonných podmienok, tieto musia byť spoľahlivo preukázané, čo v tomto prípade nebolo splnené.

8. Žalovaná nesúhlasila s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, na základe ktorého súd prvej inštancie priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy ako škody spôsobenej v dôsledku vznesenia obvinenia (a následného vedenia trestného stíhania), založil predovšetkým na výklade ústavou zaručeného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, zakotveného v čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) ako aj článku 17 ods. 2 a článku 1 Ústavy SR, neakceptujúc jej argumentáciu o nemožnosti priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v režime zákona č. 58/1969 Zb. Záver súdu prvej inštancie o “potrebe výkladu definície škody v zákone č. 58/1969 Zb. ako škody aj vo forme nemajetkovej ujmy“ (pričom pojem škoda samotný zákon ani neupravuje) je založený na svojvoľnom výklade ustanovení zákona jednoznačne definujúcich nároky, ktoré je možné z porušenia práva spôsobeného orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci voči štátu uplatniť ako náhradu škody (teda skutočnú škodu a ušlý zisk podľa § 442 Občianskeho zákonníka). Hoci výška zadosťučinenia v peniazoch je predmetom voľnej úvahy súdu, aj táto úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľným, vymykajúcim sa akejkoľvek kontrole. Základným rámcom pre určenie vhodnej formy satisfakcie je podmienka, že sa musí jednať o zadosťučinenie primerané, teda také, ktoré poskytne poškodenej osobe vhodnú a účinnú nápravu. Aj keď súd prvej inštancie deklaroval, že pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy sa riadil ustanovením § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., nikde v odôvodnení rozhodnutia (okrem uvedenej všeobecnej deklarácie) sa nenachádzala pasáž, v ktorej by sa súd venoval posudzovaniu hľadísk uvedených v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. Nakoľko nezákonné rozhodnutie bolo vydané dňa 2.12.2002 (zákon č. 514/2003 Z. z. nadobudol účinnosť dňom 1.7.2004), je nespochybniteľné, že uplatnený nárok na náhradu škody bolo potrebné posudzovať v režime zákona č. 58/1969 Zb. Prvoinštančný súd však pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy žalobkyne nelogicky a contra legem aplikoval aj ustanovenia § 17 ods.2 a ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z.

9. Žalovaná namietala aj nesprávnosť priznania úrokov z omeškania, nakoľko občianskoprávny vzťah medzi žalobkyňou a žalovanou vznikol dňom doručenia žiadosti o predbežné prerokovania nároku na náhradu škody, t.j. dňom 27.11.2012, preto mal prvoinštančný súd pri určení sadzby úrokov z omeškania v právnom vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou aplikovať právnu úpravu s účinnosťou do 31.1.2013. Žalovaná žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v prisudzujúcom výroku zmenil tak, že žalobu voči žalovanej zamietne, alebo aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom prisudzujúcom výroku zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

10. Proti zamietajúcemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, a to z dôvodov podľa ustanovenia § 205 ods. 2 O.s.p., nakoľko v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Z obsahu odvolania žalobkyne vyplýva, že žalobkyňa podala odvolanie proti zamietajúcemu výroku v časti nepriznania nároku na náhradu majetkovej škody (ušlého zisku) v sume 25 021,64 eur a v časti nepriznaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 180 000 eur, pričom vo zvyšnej časti (t.j. v časti nepriznania nároku na náhradu trov obhajoby v sume 6 566,55 eur a v časti nepriznania úrokov z omeškania za obdobie od 28.11.2012 do 27.5.2013) nebol zamietajúci výrok súdu prvej inštancie odvolaním napadnutý.

11. Vo vzťahu k zamietnutému nároku na náhradu škody titulom ušlého zisku uviedla, že bolo možné rozumne predpokladať, že za bežného chodu veci, nebyť trestného stíhania, by poskytovala svoje služby E.. E. F. bez prerušenia aj naďalej minimálne do skončenia trestného stíhania. V tejto súvislosti poukázala na svedecké výpovede svedkýň E.. Š. C. E.. F. a svedka V., z ktorých vyplývalo, že spolupráca by pokračovala naďalej, preto mala za to, že v konaní pred súdom prvej inštancie preukázala jednak vznik majetkovej škody ako aj jej príčinnú súvislosť s trestným stíhaním.

12. Žalobkyňa nesúhlasila ani s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh v časti o zaplatenie sumy 180 000 eur titulom nemajetkovej ujmy, nakoľko v konaní bolo preukázané, že trestným stíhaním, bola v značnej miere znížená jej dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti a jej spoločenské postavenie, a svojim rozsahom a intenzitou predstavoval značný zásah do jej osobnostných práv, ktorého negatívne následky pociťovala intenzívne počas priebehu celého trestného stíhania, a ktoré pretrvávajú až dodnes. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o priznaní nemajetkovej ujmy tak považovala za nespravodlivé, nedostatočné a neprimerané zadosťučinenie. Uviedla, že z pohľadu ESĽP sú významné tri základné kritériá pre posúdenie rozsahu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným trestným stíhaním: (I) povaha trestnej veci - hodnotenie závažnosti trestného činu, z ktorého je osoba obvinená, druh a výška hroziaceho trestu a spoločenské odsúdenie, (II) dĺžka trestného stíhania - doba akú trval zásah do osobnostných práv osoby, trvanie stavu neistoty, do ktorej bola osoba uvedená a v ňom udržovaná, (III) následky spôsobené trestným stíhaním v osobnostnej sfére osoby - hodnotenie individuálnych následkov trestného stíhania, všetky negatívne dopady na osobnosť človeka, na jeho psychiku, zdravotný stav, narušenie profesijných, súkromných, spoločenských a rodinných vzťahov, celkové morálne narušenie osobnosti. ESĽP pomenováva pocity obvineného v trestnom konaní ako stavy úzkosti, mrzutosti a neistoty, ktoré sú pre obvineného natoľko ťaživé, že zasluhujú, aby mu bolo poskytnuté primerané finančné zadosťučinenie. Vzhľadom k uvedenému žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaním napadnutom zamietajúcom výroku zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania alebo rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku zruší a vec vráti na ďalšie konanie.

13. K odvolaniu žalovanej sa žalobkyňa vyjadrila podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 4.8.2015, nesúhlasiac s argumentáciou žalovanej, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnený a nepreskúmateľný. Poukázala na ustálenú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky "Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie. ktoré majú pre vec podstatný význam, pripadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasni skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné

právo účastníka na spravodlivý proces.“ (III. ÚS 209/04, II. ÚS 251/04, I. ÚS 117/05). K námietkam žalovanej, že v konaní nepredložila relevantný dôkaz o úhrade trov obhajoby uviedla, že v danej veci predložila vyúčtovaciu faktúru, z ktorej okrem iného vyplýva zaplatenie dvoch záloh (331,94 eur a 1 659,70 eur) v celkovej výške 1 991,64 eur. Stotožnila sa s konštatovaním prvoinštančného súdu, že z jej výpovede ako aj z obsahu vyšetrovacieho spisu vyplynulo, že voči nej iné trestné konanie vedené nikdy nebolo, a že v predmetnom trestnom konaní vystupoval E.. P. ako jej obhajca, keď z vyšetrovacieho spisu vyplýva aj skutočná realizácia jednotlivých úkonov obhajoby v predmetnom trestnom konaní. Vo vzťahu k žalovanej namietanému priznaniu nemajetkovej ujmy uviedla, že napriek tomu, že zákon č. 58/1969 Zb. vo svojich ustanoveniach náhradu nemajetkovej ujmy neupravuje, táto skutočnosť sama o sebe neznamená, že takúto náhradu by nebolo možné priznať. Posudzovanie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, ktoré bolo zastavené z dôvodu, že sa skutky, pre ktoré bolo vznesené obvinenie nestali, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, pričom rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia a vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (rozhodnutia NS SR 4 Cdo 183/2009, 4 M Cdo 15/2009). Ústavne konformným výkladom ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. je potrebné prijať záver, že pod pojmom náhrada škody treba rozumieť aj škodu vo forme nemajetkovej ujmy. Pokiaľ by sa nepripustila možnosť odškodnenia nemajetkovej ujmy na základe nezákonného rozhodnutia podľa zákona č. 58/1969 Zb., tak by bola oproti poškodeným posudzovaným podľa zákona č. 514/2003 Z.z. zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej v texte len „zákon č. 514/2003 Z.z.") znevýhodnená a nedošlo by u nej k odškodneniu nemajetkovej ujmy, ktorá jej v súvislosti s nezákonným trestným stíhaním vznikla, čím by došlo k porušeniu základnej zásady zákazu odopretia spravodlivosti (denegatio justitie). Vo vzťahu k námietkam žalovanej, že súd prvej inštancie pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy nesprávne postupoval podľa ust. § 17 odsek 3 zákona č. 514/2003 Z.z. uviedla, že postup súdu prvej inštancie považuje za správny.

14. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k nasledujúcim záverom.

15. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo odvolaním možné napadnúť rozhodnutie súdu prvej inštancie, pokiaľ to nevylučoval zákon (§ 201 v spojení s § 202 O.s.p.). Odvolanie bolo prípustné proti rozhodnutiu len z dôvodov uvedených v § 205 ods.2 O.s.p. Odvolanie žalobkyne a žalovanej vyvolalo v danom prípade účinok, ktorý zostáva zachovaný aj po 1. júli 2016 (§ 470 ods. 2 C.s.p.) - rozhodnutie bolo preto možné podrobiť meritórnemu odvolaciemu prieskumu. Odvolací súd ďalej konštatuje, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie postupoval v konaní a pri rozhodovaní s použitím ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.6.2016. O odvolaní žalobkyne a žalovanej rozhodol odvolací súd po nadobudnutí účinnosti C.s.p., viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

16. Podľa § 470 ods. 1 C.s.p. ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté predo dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

17. Podľa § 470 ods. 2 C.s.p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

18. Odvolací súd postupom podľa § 382 C.s.p. majúc za to, že na vec sa vzťahujú ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité a sú pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, vyzval strany, aby sa k možnému použitiu vo výzve citovaných ustanovení vyjadrili.

19. Na výzvu odvolacieho súdu sa vyjadrila podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 17.4.2018 žalovaná a uviedla, že zákonom stanovená šesťmesačná lehota uplynula dňa 27.5.2013, preto sa

nemohla dostať do omeškania pred dňom 28.5.2013, kedy bola zákonná výška úrokov z omeškania vo výške 5,5% ročne.

20. Podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 2.5.2018 sa k výzve odvolacieho súdu vyjadrila žalobkyňa a uviedla, že nakoľko právny vzťah medzi stranami sporu vznikol pred dňom 31.1.2013, je potrebné aplikovať ust. § 10c Nariadenia vlády SR v znení účinnom do 31.1.2013.

21. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že uznesením Krajského úradu justičnej polície zo dňa 2.12.2002, Č.Y.: F.-XX/OVEK-XX-P. bolo voči žalobkyni vznesené obvinenie podľa § 160 ods. 1 § 163 ods. 1 Trestného poriadku z trestných činov legalizácie príjmu z trestnej činnosti spolupáchateľstvom, podvodu, pomoci pri legalizácii príjmu z trestnej činnosti, prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody. V ten istý deň bola na príkaz (uznesenie 3Nt-v531-6/02 a 7/02) sudcu Okresného súdu Bratislava I vykonaná v dome žalobkyne domová prehliadka a následne dňa 4.12.2002 bola vykonaná domová prehliadka v priestoroch ekonomickej kancelárie patriacej žalobkyni. Dňa 2.12.2001 bola žalobkyňa v poobedných hodinách prevezená na KÚJP PZ v Bratislave, čím bola obmedzená jej osobná sloboda. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podala žalobkyňa dňa 4.12.2002 sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava zo dňa 22.1.2003, č.k. 22Kv 38/02 zamietnutá. Uznesením Okresnej prokuratúry Komárno č. k. Pv 1453/06-218 zo dňa 14.12.2011, bolo trestné stíhanie vedené proti žalobkyni zastavené (uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.12.2011). Dňa 27.11.2012 doručila žalobkyňa žalovanej žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a dňa 29.5.2013 doručila žalobu na súd prvej inštancie.

22. Podľa § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

23. Podľa § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi.

24. Podľa § 10 zákona č. 58/1969 Zb., ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

25. Podľa § 20 zákona č. 58/1969 Zb., pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom.

26. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

27. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

28. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „Nariadenie vlády SR“), výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

29. K odvolateľmi uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p. v znení účinnom do 30.6.2016 (t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie spor posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. K námietkam odvolateľov, že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 205

ods. 2 písm. f/ O. s. p. v znení účinnom do 30.6.2016) treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

30. Odvolací súd vychádzajúc z toho, že žalobkyňa si nároky na náhradu škody uplatnila titulom nezákonného rozhodnutia, a to uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 2.12.2002, konštatuje správnosť postupu súdu prvej inštancie, keď na žalobkyňou uplatňované nároky aplikoval ust. zákona č. 58/1969 Zb.. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím má povahu objektívnej zodpovednosti, ktorej sa nemožno zbaviť a ktorá je založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok, ktorými je nesprávny úradný postup alebo existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Pri preskúmavaní dôvodnosti žalovanou namietaného priznania náhrady trov obhajoby dáva odvolací súd do pozornosti, že vychádzajúc z obsahu spisu ako aj z vyjadrenia žalobkyne, je nesporným, že žalobkyňu v trestnom konaní zastupoval obhajca E.. P., ktorý žalobkyni za poskytnutie právnej pomoci vystavil faktúru č. XXX/XXXX vo výške 8 558,19 eur. Odvolací súd má za to, že žalobkyňa v konaní uniesla dôkazné bremeno preukazujúce, že na jej strane došlo k zmenšeniu jej majetku v súvislosti s vedením nezákonného trestného stíhania voči jej osobe, a to v sume 1 991,64 eur, o ktorú sa preukázateľne zmenšil jej majetok. Uvedená skutočnosť podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne vyplývala aj z predloženej faktúry č. XXX/XXXX, pričom je irelevantným, že sa jednalo o kópiu faktúry. So zreteľom na uvedené odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tejto časti vecne správne a odvolacej argumentácii žalovanej nemožno priznať úspech.

31. Na základe uvedeného a skutočnosti, že žalovaná v odvolaní nesporovala vykonanie jednotlivých úkonov zo strany obhajcu žalobkyne, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v prisudzujúcom výroku v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni náhradu škody vo výške 1 991,64 eur, ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil.

32. Pokiaľ ide o námietky žalovanej, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vec, keď priznal žalobkyni úroky z omeškania od 28.5.2013 vo výške 9,25% ročne, je treba uviesť, že medzi stranami nebolo sporné, že žalobkyňa si nárok u žalovanej uplatnila dňa 27.11.2012, šesťmesačná lehota na prerokovanie nároku žalovanou uplynula dňa 27.5.2013, tak ako to vyplýva aj z rozhodnutia súdu prvej inštancie (z prisudzujúceho výroku). Vzhľadom k argumentácii žalovanej však odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie i keď správne ustálil počiatok omeškania žalovanej, pri určovaní výšky úrokov z omeškania pochybil. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že zákon č. 58/1969 Zb. v ust. § 20 odkazuje na úpravu právnych vzťahov na Občiansky zákonník, preto pri rozhodovaní o úrokoch z omeškania bolo potrebné postupovať v súlade s ust. § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Keďže právny vzťah stranami vznikol po 1.2.2013, bolo dôvodným priznať žalobkyni úroky z omeškania vo výške 5,5% ročne od 28.5.2013 do zaplatenia.

33. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v prisudzujúcom výroku v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni úroky z omeškania, podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že uložil žalovanej zaplatiť žalobkyni úroky z omeškania vo výške 5,5% ročne od 28.5.2013 do zaplatenia a vo zvyšku (v prisudzujúcom výroku, ktorým súd prvej inštancie priznal žalobkyni úroky z omeškania vo výške presahujúcej 5,5% ročne) žalobu zamietol.

34. Vychádzajúc z obsahu odvolania tak žalobkyne ako aj žalovanej, v ktorom žalovaná namietala nedôvodnosť priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni a žalobkyňa namietala zamietajúci výrok v časti nepriznania uplatňovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, má odvolací súd za to, že je zásadným posúdenie dôvodnosti nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy ako takej. V preskúmavanej veci si žalobkyňa uplatňovala nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, a to uznesením o vznesení obvinenia a uznesením o vzatí do väzby, preto bolo dôvodným nárok žalobkyne posudzovať podľa ust. zákona č. 58/1969 Z.z.. Ustanovenie § 6 zákona č. 58/1969 Zb. zakladá zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím o treste, kde zodpovednostným subjektom je štát a oprávneným osoba, na ktorej bol celkom alebo sčasti vykonaný trest, ak v neskoršom

konaní bol spod obžaloby oslobodená alebo ak bolo trestné stíhanie proti nej zastavené. Predpokladmi vzniku tejto zodpovednosti je existencia škody, skutočnosť, že trest bol celkom alebo sčasti vykonaný (za vyššie uvedenej podmienky) a príčinná súvislosť medzi nimi. Keďže táto vnútroštátna právna úprava nepovažuje za odškodniteľnú aj nemajetkovú ujmu, treba aj takýto nárok posudzovať ako prípad vadného pozbavenia osobnej slobody podľa Dohovoru, ktorý umožňuje odškodnenie aj nemateriálnej ujmy a ktorého aplikácia (pokiaľ ide o obsah pojmu „škoda“) má prednosť pred vnútroštátnou úpravou. Uvedeným právnym názorom Najvyššieho súdu SR je viazaný ako súd prvej inštancie, tak odvolací súd (§ 455 C.s.p.). Z judikatúry Najvyššieho súdu SR rovnako vyplýva, že v súvislosti s článkom 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je možné priznať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy len ako odškodnenie za väzbu, i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. marca 2007, sp.zn. 4 Cdo 177/2005 uverejnený v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod číslom 13/2009). Zároveň vyslovil právny názor, podľa ktorého je Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd, v zmysle článku 154c Ústavy Slovenskej republiky, súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a má prednosť pred zákonom, ak zabezpečuje väčší rozsah ústavných práv a slobôd. Prednosť medzinárodnej zmluvy pred zákonom znamená ústavný príkaz adresovaný súdu aplikovať ex offo na daný prípad priamo relevantné ustanovenie medzinárodnej zmluvy, ak sú splnené všetky predpoklady vyplývajúce z uvedeného ústavného článku.

35. Nakoľko si žalobkyňa v danom konaní uplatňovala nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku prebiehajúceho trestného stíhania ako i jeho vedenia, má odvolací súd za to, že nemá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko uvedené nemá oporu v právnej úprave ani v ust. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Odvolací súd osobitne poukazuje aj na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 31.7.2012 sp.zn. 6Cdo 37/2017 z ktorých vyplýva, že čl. 5 ods. 5 Dohovoru umožňuje odškodnenie obetí zatknutia alebo zadržania v rozpore so svojimi skoršími ustanoveniami (len) za nezákonné zatknutie alebo zadržanie (väzbu), a nie za ich celé trestné stíhanie; zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v časti posudzovania nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy vec nesprávne právne posúdil a dôvodným bolo nárok na náhradu nemajetkovej ujmy zamietnuť.

36. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd podľa § 388 C.s.p. napadnutý prisudzujúci výrok v časti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni v sume 20 000 eur, zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol a zamietajúci výrok súdu prvej inštancie v časti nepriznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 180 000 eur, podľa ust. § 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne a právne správne potvrdil.

37. Žalobkyňa v podanom odvolaní namietala nesprávnosť záverov súdu prvej inštancie v časti nepriznania nároku na náhradu ušlého zisku, vychádzajúc z toho, že preukázala existenciu príčinnej súvislosti medzi uplatňovanou majetkovou škodu a nezákonným rozhodnutím. Odvolací súd uvádza, že v tejto časti, ktorou súd prvej inštancie zamietol nárok žalobkyne na náhradu ušlého zisku, sa v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvej inštancie. Dáva do pozornosti, že i keď vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nezákonným rozhodnutím a škodou zákon č. 58/1969 Zb. nevysvetľuje, je potrebné ním rozumieť vzťah priamej väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nezákonným rozhodnutím a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Ako už bolo uvedené vyššie, otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. V prejednávanej veci žalobkyňa existenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou vyvodzovala z toho, že v dôsledku vedenia trestného stíhania voči jej osobe a dĺžky trvanie trestného stíhania stratila dvoch klientov - E.. U. Š. a E.. E. F., ktorým poskytovala služby, a vznikla jej tak škoda - ušlý zisk celkom vo výške 25 021,64 eur (13 515,60 eur + 11 506,04 eur). Vychádzajúc z obsahu spisu a zo správnych skutkových záverov súdu prvej inštancie, odvolací súd uvádza, že žalobkyňa v konaní neuniesla dôkazné bremeno preukazujúce „priamosť" pôsobenia príčiny (vedenia trestného stíhania voči jej osobe) na následok (ňou tvrdenú majetkovú škodu), nakoľko nepreukázala, že by mala a mohla E.. U. Š. C. E.. E. F. poskytovať služby na obdobie deviatich rokov, keďže k ukončeniu ich spolupráce došlo dohodou a dobrovoľne (výsluch svedkýň), z čoho nemožno vyvodiť, že v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania voči žalobkyni vznikal ňou tvrdená majetková škoda. Odvolací súd uvádza, že vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy,

bezprostredný, neprerušený; nestačí, ak je iba sprostredkovaný následkom a vyvoláva ho, nakoľko zodpovednosť nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Na základe uvedeného odvolací súd zamietajúci výrok súdu prvej inštancie v časti nepriznania nároku na náhradu majetkovej škody - ušlého zisku v sume 25 021,64 eur, podľa ust. § 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne a právne správne potvrdil.

38. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 C.s.p. (súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru je úspechu vo veci) v spojení s §262 ods. 1, 2 C.s.p. a §396 ods. 1, 2 C.s.p.. Vychádzajúc z toho, že žalovaná mala úspech v konaní v rozsahu 99,992 % a čistý úspech 99,984 % (žalobkyňa úspešná v sume 1 991,64 eur a neúspešná v sume 231 589,19 eur), odvolací súd priznal žalovanej proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 99,984%, vzhľadom k pomeru úspechu vo veci. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 C.s.p. po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktorý vydá súdny úradník.

39. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).